

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 128/04-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2004 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla a zo sudcov Jána Mazáka a Ľudmily Gajdošíkovej o sťažnosti F. N., K., zastúpeného advokátkou JUDr. M. Š., so sídlom K., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 218/93 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti F. N. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2004 doručená sťažnosť F. N., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. Š., so sídlom K., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 218/93.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 25. marca 1993 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal voči odporkyňi M. M. vydania hnutelných vecí, eventuálne zaplataenia sumy 81 284 Sk.

V konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 218/93 okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 12 C 218/93-65 z 5. decembra 1997, ktorým žalobe čiastočne vyhovel. Sťažovateľ sa proti rozsudku okresného súdu odvolal. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 16 Co 167/97-79 z 26. februára 1998, ktorým rozsudok okresného súdu v časti zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie. Uznesenie krajského súdu bolo doručené okresnému súdu 29. apríla 1998. Ďalšie pojednávanie vo veci po jej vrátení na ďalšie konanie nariadil okresný súd podľa tvrdenia sťažovateľa až v marci 2004, t. j. takmer po šiestich rokoch nečinnosti. Na tomto pojednávaní odporkyňa akceptovala nároky sťažovateľa a veci dobrovoľne vydala, i keď v značne zdevastovanom stave. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd napriek tomu vo veci meritórne do podania sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol.

Sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov. Sťažnosť bola okresnému súdu doručená 22. apríla 2004.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nálež:

„Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 218/93 porušil právo F. N., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručených v čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

F. N. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice I povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

F. N. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorú je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť jeho právnomu zástupcovi do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) 27. mája 2004 na neverejnom zasadnutí a pretože nezistil dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal ju podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd sťažovateľa a okresný súd, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie; okresný súd vyzval aj na vyjadrenie sa k sťažnosti.

Sťažovateľ aj okresný súd ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril nasledovne:

„Na Vašu žiadosť č. k. II. ÚS 128/04-19 zo dňa 16. 6. 2004 o vyjadrenie sa k sťažnosti F. N. na preťahy v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12 C 218/93 Vám oznamujem, že žaloba napadla na súd 25. 3. 1993.

Po zabezpečení prípravy pojednávania boli vo veci vytýčené pojednávania 20. 12. 1993, 12. 5. 1994, 9. 6. 1994, 8. 9. 1994, 13. 10. 1994, 10. 11. 1994, 17. 10. 1996 a 5. 12. 1996, kedy bolo vo veci rozhodnuté.

Proti rozsudku 12 C 218/93-65 podal odvolanie sťažovateľ a spis bol postúpený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 16 Co 167/97-79 zo dňa 26. 2. 1998 zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd pokračoval v konaní a vytýčil pojednávanie na 18. 11. 1999, 24. 2. 2000, 8. 6. 2000, 5. 10. 2000, 27. 2. 2002, 20. 1. 2004, 3. 3. 2004 a na pojednávaní 7. 4. 2004 bolo konanie v dôsledku späťvzatia žaloby zastavené.

Ako z vyššie uvedeného vyplýva, súd vo veci priebežne a bez väčších prietáhov konal. Aj keď vec nebola právne náročná, na zistenie skutkového stavu, bolo potrebné rozsiahle dokazovanie. Niekoľkokrát boli pojednávania odročené pre neprítomnosť účastníkov alebo svedkov. Pri aktívnejšej spolupráci a disciplinovanosti účastníkov konania a iných zúčastnených osôb na konaní by bolo možné vo veci rozhodnúť aj skôr.“

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“.

Sťažovateľ zároveň namietal porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

Pri uplatnení týchto kritérií však ústavný súd súčasne berie do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že „súd bol celkovo nečinný a od podania žalobného návrhu neuskutočnil vo veci žiadne úkony“ (II. ÚS 4/03) alebo vtedy, ak vzhľadom na odstránenie stavu neistoty k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa reálne už nedochádzalo a ani nemohlo dôjsť.

Z vyžiadaného spisu sp. zn. 12 C 218/93 vyplynulo, že predmetom konania, ktoré začalo 25. marca 1993 na základe žaloby sťažovateľa, bolo vydanie vecí. Toto konanie bolo 7. apríla 2004 zastavené, pretože sťažovateľ (žalobca) vzal návrh v celom rozsahu späť z dôvodu, že žalovaná 27. marca 2004 vydala žalobcovi hnutel'né veci, ktorých vydanie bolo predmetom konania, a za nevydané hnutel'né veci vyplatila sťažovateľovi (žalobcovi) na pojednávaní finančnú náhradu 6 450 Sk. Sťažovateľ sám tým, že zobral návrh v celom rozsahu späť, vlastným procesným úkonom odstránil stav právnej neistoty, ktorý bezprostredne po tomto úkone namietol svojou sťažnosťou na ústavnom súde a spojil ho s porušením svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Okresný súd (síce) zaviazal žalovanú uznesením č. k. 12 C 218/1993-138 zaplatiť sťažovateľovi (žalobcovi) trovy konania, proti tomu sa žalovaná odvolala a o odvolaní žalovanej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 15 Co 179/04-147 z 2. septembra 2004 tak, že zrušil uznesenie vo výroku o trovách konania a o trovách štátu a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, konanie však už v merite veci, ktoré sťažovateľ napadol svojou sťažnosťou, už nepokračuje. Znamená to, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu bola právna neistota sťažovateľa ohľadom

vydania veci odstránená. Sťažovateľom namietaný stav opotrebovania vydaných vecí je pre účely posúdenia pretrvávania, resp. odstránenia jeho právnej neistoty irelevantný. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. V nadväznosti na toto rozhodnutie bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2004